

BULETIN INFORMATIV nr.4

Procesul de învățământ în UVT – o discuție despre un învățământ centrat pe student

Rămânem și prin acest număr al Buletinului Centrului de Dezvoltare Academică (BCDA) în sfera învățământului centrat pe student, de data aceasta îndreptându-ne atenția asupra activităților desfășurate în spiritul acestei abordări în Universitatea de Vest din Timișoara. Vă propunem, astfel, în paginile care urmează o prezentare a ultimului proiect derulat la nivelul CDA și o discuție despre exemple-modele de bune practici de predare-învățare întâlnite în UVT. Vor fi luate în considerare atât activitățile curriculare, cât și cele de tip extra-curricular.

În acest număr

UVT TEACHING BRAND – UN MODEL DE ÎNSTRUIRE PENTRU STIMULAREA ÎNVĂȚĂRII DE PROFUNZIME A STUDENȚILOR

Opt studii empirice educaționale în UVT pentru un model de instruire și un sistem de asigurare a calității procesului de învățământ.

PREDARE – ÎNVĂȚARE ÎN UVT – O DISCUȚIE DESPRE BUNE PRACTICI

Exemple de bune practici de activități didactice universitare, curriculare și extra-curriculare, centrate pe student.

O rubrică ce va continua și în numerele viitoare al BCDA.

INTERVIU CU VLAD CHERECHEȘ, DIRECTOR AL DEPARTAMENTULUI PENTRU MANAGEMENTUL CALITĂȚII, UVT

Interviuri cu persoane dedicate abordării centrate pe student în educația universitară. O rubrică ce va continua și în numerele viitoare.

UVT teaching brand – un model de instruire pentru stimularea învățării de profunzime a studenților

În ultimii aproximativ 2 ani, în UVT, Centrul de Dezvoltare Academică (CDA) a derulat mai multe studii vizând: 1) analiza nevoilor de formare didactică a personalului academic, 2) bune practici de predare în UVT, 3) atitudinea cadrelor didactice față de formarea didactică de-a lungul carierei, 4) abordarea practicilor învățământului centrat pe student, 5) învățarea de profunzime la studenți etc. În această perioadă, a fost dezvoltată o colaborare cu Universitatea din Maastricht (locul 47 mondial în domeniul educației în *Academic Ranking of World Universities (ARWU) – Shanghai Ranking*). Partenerul olandez a fost implicat în acțiuni de formare didactică a personalului academic din UVT și de schimb de bune practici.

În acest context, prin proiectul *UVT teaching brand – un model de instruire pentru stimularea învățării de profunzime a studenților*, UVT și-a propus dezvoltarea unui model de instruire propriu în jurul căruia să poată fi constituit un sistem integrat de programe de formare, proceduri și instrumente de asigurarea a calității predării, și recompensare a prestațiilor didactice de calitate. Pe baza studiilor realizate, dar și prin dezbaterile practicilor și nevoilor identificate în cadrul *Sesiunilor CDA Didactic Caffe* împreună cu colegii din UVT, și cu invitați externi de la Universitatea din Maastricht și de la Universitatea Autonomă din Barcelona, în cadrul proiectului s-a elaborat o primă schiță a unui posibil model de instruire.

Sesiunile CDA Didactic Caffe au fost sesiuni de dezbateri, organizate într-un cadru informal pentru a stimula discuțiile noastre pe teme de didactică universitară. Acestea au fost organizate periodic, iar subiectele abordate s-au concentra pe teme identificate ca fiind de interes la nivelul comunității noastre academice. *CDA Didactic Caffe* s-a dorit și se dorește a fi locul în care, într-un spațiu informal, stăm de vorbă despre experiențele noastre didactice și împărtășim cu ceilalți atât satisfacțiile, cât și provocările personale legate de acestea.

Studiile care stau la baza schiței de model de instruire sunt prezentate succint în tabelul nr. 1. Pentru fiecare studiu sunt prezentate pe scurt: durata, designul de cercetare, numărul de participanți și rezultatul central. Prin aceste studii ne-am propus să răspundem la următoarele întrebări:

- Ce practici didactice avem în UVT?
- Ce concepții și atitudini avem față de activitatea didactică universitară?
- Cum percepem activitatea didactică (a noastră și a celorlalți)?
- Ce și cum putem învăța unii de la alții?
- În ce relație pot fi puse aceste practici, concepții, percepții, atitudini, cu cercetarea și teoria de ultimă oră privind educația universitară?
- Cum tratează studenții, profesorii și alți actori interesați educația universitară?
- Ce putem face concret ca să fim mai buni/mai bine pregătiți pentru provocările viitoare ale educației universitare?

Tabelul nr. 1. Studii educaționale derulate în UVT

Studiul	Durata	Participanți	Rezultatul principal
CDA. (2018a). Abordarea învățării de profunzime la studenții UVT	noiembrie 2017 - iunie 2018	*aplicarea unui test de analiză a stilului de învățare al studentului (învățare de profunzime vs. învățare de suprafață) *5903 studenți participanți	decizia studenților de a aborda o disciplină printr-o învățare de profunzime sau de suprafață pare a fi influențată de gradul în care profesorul reușește să le trezească interesul față de disciplina respectivă
CDA. (2018b). Un instrument de evaluare a cadrelor didactice universitare (CDU) de către studenți	noiembrie 2017 - iunie 2018	*3821 studenți participanți	adaptarea unui instrument consacrat în literatura internațională pe populație românească
CDA. (2018c). Abordarea învățământului centrat pe student la CDU din UVT	noiembrie 2017 - iunie 2018	*322 participanți	identificarea unor elemente atitudinale și de comportament asociate cu abordarea centrată pe student în educația universitară
CDA. (2018d). Practici de design educațional și abordare a instruirii în UVT	iunie - iulie 2018	*104 participanți în 14 sesiuni de focus grup	identificarea unor exemple de bune practici de instruire în UVT
CDA. (2017). Analiza nevoilor de formare profesională a CDU din UVT	decembrie 2016 - aprilie 2017	*346 de respondenți la chestionar; *83 de participanți la sesiunile de focus grup.	identificarea unei game variate de tematici de formare și de modalități de abordare a formării universitarilor agregate
CDA. (2016). Fișa disciplinei în UVT - practici și percepții asociate	iulie 2016	*232 de participanți în 11 sesiuni de informare și dezbateri	atitudini și comportamente asociate cu elaborarea și utilizarea fișei disciplinei
CDA. (2015). Analiza impactului programului de formare didactică universitară implementat prin proiectul <i>UNIVERSITARIA - Școală de didactică universitară și cercetare științifică avansată</i> (POSDRU/157/1.3/S/135590)	mai 2014 - decembrie 2015	*91 de participanți.	implicare universitarilor în programe de formare didactică determină o creștere semnificativă a atitudinii pozitive a acestora față de o abordare centrată pe student în educația universitară.
Ilie, D. M. (2014). An adaption of Gagné's instructional model to increase the teaching effectiveness in the classroom: The impact in Romanian universities. <i>Educational Technology Research and Development</i> , 62:767-794.	2012 - 2013	*observarea sistematică a 894 de activități didactice din UVT	creșterea eficienței activității de instruire din perspectiva percepției studenților prin utilizarea constantă a trei secvențe de instruire (<i>Organizarea învățării, Enunțarea temei și obiectivelor și Aprecieri</i>)

În momentul de față, schița modelului de instruire are în centru 5 valori (a. *colaborarea*; b. *reflexivitatea*; c. *implicarea* și d. *antreprenoriatul*) și 4 principii de învățare (*învățarea este o construcție a cunoașterii; învățarea este colaborativă; învățarea este contextuală; învățarea este auto-direcționată, învățarea este un efect al activităților de predare și evaluare*) care ar putea stimula învățarea de profunzime la studenții UVT. Modelul are trei paliere de recomandări distincte: a) design al instruirii, b) abordarea instruirii cu grupuri mari de studenți și c) abordarea instruirii cu grupuri mici de studenți. În jurul modelului, sunt propuse activități de sprijin și formare didactică a universitarilor, instrumente de asigurare a calității predării și proceduri de recompensare a prestațiilor didactice performante.

Ne dorim un proces de învățământ **centrat pe student și dezvoltare de competențe**, susținut de **utilizarea dovezilor empirice** pentru proiectarea, implementarea și evaluarea instruirii universitare. **Misiunea** procesului de învățământ derulat în UVT ar putea fi aceea de a dezvolta potențialul fiecărui student, astfel încât absolventul UVT să poată demonstra **competențe profesionale solide și competențe transversale** de colaborare, reflexivitate, implicare în sarcină și antreprenariat. Astfel, ar putea fi avute în vedere următoarele **valori** pentru procesului didactic din UVT (aplicabile atât cadrelor didactice, cât și studenților): a) **colaborarea**; b) **reflexivitatea**; c) **implicarea** și d) **antreprenoriatul**.

Tabelul nr. 2. Valori și exemple de comportamente și atitudini dezirabile asociate

Valoarea de referință	Exemple de comportamente și atitudini dezirabile asociate	
	cadrelor didactice	studenților
Colaborarea	<ul style="list-style-type: none"> discută cu alți colegi despre cum își pregătesc activitățile didactice și cum le implementează; caută să-și construiască un grup de persoane suport (colegi, studenți, absolvenți, specialiști în domeniu, oameni de succes în domeniu etc.) cu care să colaboreze pentru proiectarea și implementarea activităților didactice universitare; participă la orele altor cadre didactice și invită alți colegi la propriile ore; sunt dispuse să primească feedback de la alți colegi și de la studenți și consideră această practică o oportunitate de dezvoltare profesională; construiesc și implică studenții în rezolvarea de sarcini didactice în echipe de lucru. 	<ul style="list-style-type: none"> colaborează cu alți colegi pentru a rezolva sarcini comune, lucrând în echipă; oferă feedback cadrelor didactice pentru activitatea didactică pe care acestea o desfășoară; colaborează cu profesorii pentru a implementa proiecte și/sau a îmbunătăți calitatea activităților didactice; oferă sprijin colegilor și altor studenți pentru rezolvarea sarcinilor pe care aceștia le au.
Reflexivitatea	<ul style="list-style-type: none"> reflectează asupra eficienței strategiilor de instruire folosite, având încredere în potențialul fiecărui student și în faptul că orice student poate progresa; reflectează asupra rezultatelor propriilor studenți încercând să înțeleagă ce putea să facă mai bine/alt fel în activitatea sa didactică astfel încât studenții săi să aibă rezultate mai bune; formulează întrebări de profunzime pe care le adresează studenților; încurajează comportamentul reflexiv al studenților și formularea de întrebări de către aceștia; răspund în timp util, elaborat și complet la întrebările studenților. 	<ul style="list-style-type: none"> meditează asupra informațiilor și sarcinilor didactice primite; își pregătesc întrebări la care ar dori să afle răspunsul la activitățile didactice la care vor lua parte; meditează asupra propriilor rezultate, încercând să înțeleagă ce putea să facă mai bine/alt fel în activitatea sa de studiu, astfel încât să aibă rezultate mai bune.
Implicarea	<ul style="list-style-type: none"> se angajează în proiectarea, implementarea și evaluarea activităților didactice, vizând să stimuleze, prin felul în care își desfășoară activitatea didactică, învățarea de profunzime a studenților; oferă sprijin studenților în învățare, atât la solicitarea acestora, dar și atunci când nu i-a fost încă cerut și a observat că e nevoie; este preocupat să facă activitățile atractive și utile astfel încât studenții să-și dorească să participe. 	<ul style="list-style-type: none"> este o datorie personală să fie prezent la cursuri și seminare; este conștient că principalul responsabil de propria învățare este studentul însuși; dacă ceva nu știe sau nu poate face, este de datoria lui să ceară ajutor, profesorilor și/sau colegilor; este o datorie personală să fie la fel de implicat în activitățile de grup ca și ceilalți colegi și, totodată, să stimulezi prin comportamentul tău activitatea eficientă în echipa de lucru; citește materialele de informare recomandate de către cadrele didactice și caută surse suplimentare de informare; își asumă responsabilitatea sarcinilor care le revin.
Antreprenoriatul	<ul style="list-style-type: none"> este de datoria mea să colaborez cu și, totodată, să caut să aduc în fața studenților oameni de succes din domeniu; este de datoria mea să le arăt studenților, la fiecare activitate pe care o am, cum pot fi persoane de succes, antreprenori în propriul domeniu profesional. 	<ul style="list-style-type: none"> este responsabilitatea mea să cunosc cât mai multe oportunități de afaceri ce pot fi deschise în domeniul profesional ales; este responsabilitatea mea să cunosc cât mai mulți oameni/practici de succes din domeniul meu profesional; este responsabilitatea mea să gândesc la bunăstarea și prosperitatea mea, iar deschiderea unei afaceri în domeniul meu profesional este cu siguranță una din oportunitățile mele în acest sens.

Un proces de învățământ eficient este acela în care studenții îndeplinesc obiectivele educaționale stabilite, dezvoltându-și, astfel, treptat, competențele profesionale și transversale vizate. În acest sens, mecanismul intern al procesului de învățământ prevede **activități de predare și evaluare care au ca obiectiv stimularea învățării de profunzime a studentului**. Pentru proiectarea și implementarea unui astfel de proces se pot avea în vedere următoarele **principii ale învățării**:

Învățarea este o construcție a cunoașterii

Învățarea se produce mai ușor și achizițiile se păstrează mai mult timp, atunci când ceea ce este nou de învățat poate fi legat, construit, pe cunoștințele și experiențele anterioare ale celui care învață. Astfel, predarea trebuie să pornească de la ce știi deja cei cărora le predăm și să propună o modalitate de integrare a noilor achiziții în structura mentală a celui/celor care învață.

Învățarea este colaborativă

Învățarea se produce mai ușor când cei care învață sunt stimulați să interacționeze și să învețe unul de la celălalt. Prin colaborare, împărtășirea ideilor și oferirea de sprijin și feedback, studenții înțeleg mai bine subiectul studiat. Astfel, predarea trebuie să ofere oportunități variate de a colabora, lucra în echipă pentru a rezolva diverse sarcini, a pune întrebări unii altora, a auzi cum gândesc, ce părere au ceilalți și a spune cum gândești, ce părere ai tu însuși.

Învățarea este contextuală

Învățarea se produce mai ușor atunci când ceea ce trebuie învățat este exemplificat prin introducerea sa într-un context real relevant pentru cel care învață. Astfel, predarea trebuie să propună încă de la început sarcini care au legătură cu profesia viitoare, să extragă exemple relevante din mass media, practica profesională și/sau situații cotidiene relevante.

Învățarea este auto-direcționată

Învățarea se produce mai ușor, atunci când mintea celui care învață este activă, când cel care învață își planifică, monitorizează și evaluează propria învățare, când cel care învață recunoaște că este principalul responsabil pentru propria învățare. Astfel, predarea trebuie să se bazeze pe cunoașterea celui care învață și să ofere acestuia oportunități de a-și planifica, autoevalua și reflecta asupra propriei învățări.

Învățarea este un efect al acțiunilor de predare și evaluare

Învățarea, predarea și evaluarea sunt elemente ale aceluiași întreg, se determină una pe cealaltă. Învățarea este efectul acțiunilor comune de predare și evaluare realizate de către cadrul didactic și studenții săi. Observă, măsoară pe cât posibil, efectul acțiunilor tale de predare și evaluarea asupra studenților tăi și reflectează, dezbate cu colegii și/sau studenții, cum poți să-ți crești acest efect astfel încât studenții tăi să adopte un demers de învățare de profunzime la disciplina ta.

Mesajul central înspre care se îndreaptă modelul de instruire este:

Predarea nu este o activitate de transmitere de cunoștințe, ci o activitate prin care stimulăm interesul/curiozitatea studenților și determinăm implicarea și responsabilizarea lor pentru propria învățare.

Învățarea de profunzime nu este apanajul doar al unor studenți, **orice student poate învăța dacă subiectul este prezentat într-o manieră suficient de atractivă care să îi trezească interesul.**

Evaluarea studenților nu este o activitate de clasificare și selecție a studenților, **ci o activitate prin care înțelegem nevoile studenților și luăm decizii pentru reorganizarea următoarelor activități de predare și învățare.**

Conferința de presă de încheiere a proiectului a avut loc azi, luni, 17.12.2018, la sediul Universității de Vest din Timișoara, de pe bulevardul Vasile Pârvan nr. 4, în Amfiteatrul A01, începând cu ora 11. Evenimentul s-a dorit a fi un prim moment de diseminare a rezultatelor proiectului și de punere în dezbateri la nivelul UVT a elementelor modelului de instruire dezvoltat. Ulterior conferinței un material de prezentare a teaching brandului va fi supus dezbaterii publice în UVT, și va fi diseminat într-o primă fază prin sistemul de intranet al UVT, iar apoi, de-a lungul lunilor ianuarie și februarie 2019, în ședințe ale Proctorului UVT - Conf. univ. dr. Mădălin BUNOIU responsabil cu strategia academică, a fiecărei facultăți și a DPPD.

Predare – învățare în UVT – o discuție despre bune practici

Începând cu acest număr al BCDA, vom avea o rubrică dedicată diseminării de bune practici de predare în educația universitară. În acest număr, am inclus câteva din bunele practici întâlnite în UVT și identificate prin proiectul UVT teaching brand – un model de instruire pentru stimularea învățării de profunzime a studenților, derulat prin CDA în 2018. Pentru numerele viitoare, încurajăm colegii din UVT, dar și din alte universități să trimită descrierea unei practici didactice personale pe care doresc să o împărtășească. În fiecare număr, vor fi incluse 4 practici didactice din activitățile curriculare și una din cele extra-curriculare. Pentru ca aceste descrieri de bune practici să-și atingă scopul, recomandăm ca fiecare coleg să aibă în vedere descrierea următoarelor aspecte: a) scurtă motivare a deciziei de a implementa activitatea/practica respectivă; b) scopul și obiectivele activității; c) descrierea modului de desfășurare a activității; d) descrierea rezultatelor și reacțiilor studenților, de-a lungul activității și după încheierea acesteia. Exemple de bune practici pot fi trimise în orice perioadă a anului la adresa de email cda@e-uvt.ro având ca subiect “diseminare bună practică didactică”.

Înainte de a cunoaște modalitățile prin care unii profesori reușesc să transforme binomul profesor-student într-un adevărat parteneriat educațional, cu obligații și beneficii de ambele părți, se impune și o scurtă referire la atât de mult vehiculată lipsă de motivație a generațiilor actuale. Ni s-au părut relevante în acest sens afirmațiile Claudiei Doroholschi, lector dr. în cadrul Facultății de Litere, Istorie și Teologie: „Nu cred că studenții sunt mai puțin motivați – ci sunt pur și simplu altfel. Fiecare generație de studenți este altfel – vine cu alte experiențe din școală, cu alte cunoștințe, cu alte așteptări, alte obiective. Asta nu înseamnă neapărat că studenții sunt mai puțin motivați – înseamnă că s-ar putea să fie motivați să facă sau să știe alte lucruri. Trebuie în primul rând să pleci de la curiozitatea de a afla cine sunt ei de fapt. Dacă simțim că e necesar să îi schimbăm sau să le inculcăm alte standarde, atunci trebuie să înțelegem mai întâi cine sunt oamenii cu care vorbim și să pornim de aici.”

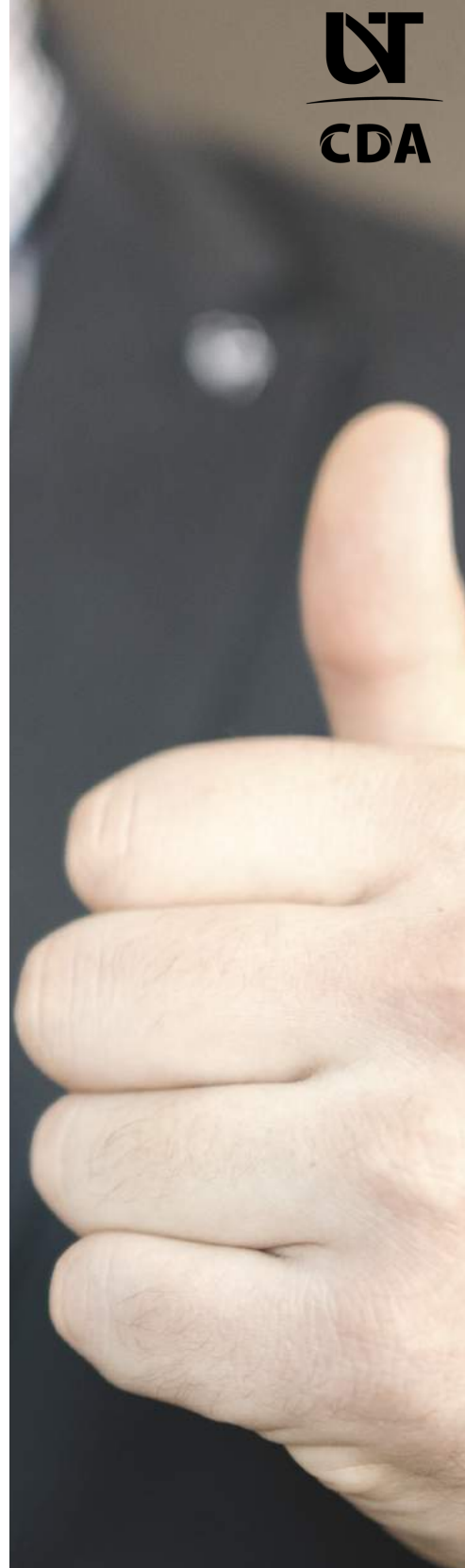
Odată înțelese aceste aspecte de primă importanță – „cine sunt oamenii cu care vorbim” și care sunt nevoile lor actuale, modalitățile și metodele eficiente de instruire se conturează cu mai mare claritate. În acest sens, reținem din exemplele și explicațiile cadrelor didactice care reușesc să îi implice într-o (mai) mare măsură pe studenți în acest parteneriat profesor-student, faptul că, indiferent de domeniu, reperul central în formarea de competențe îl constituie activitățile practice (proiecte, rezolvare de probleme etc.), care au tangență într-un fel sau altul cu viața reală. Redăm în rândurile următoare, afirmațiile unor cadre didactice din UVT, relevante pentru modul în care învățământul de tip tradițional se poate transforma, treptat, în unul centrat pe student.

Lector univ. dr. Corina TURȘIE

Facultatea de Științe Politice, Filosofie și Științe ale Comunicării

Universitatea de Vest din Timișoara

„Ca bună practică observată la una dintre colegile de Departament, ar fi organizarea unei activități practice la materia Comunicare politică, constând în simularea unei campanii electorale. Studenții, împărțiți în grupe de lucru,

pregătesc activitatea pe parcursul unui semestru, creând totul de la zero: propuneri de partide politice și candidați, programe electorale și materiale electorale. La finalul semestrului are loc o reuniune plenară în care candidații își susțin programele în cadrul unei dezbateri urmată de vot (al studenților, dublat de un juriu de experți). Studenților le place activitatea pentru că se angrenează într-o activitate relevantă pentru profesia potențială și pentru că, prin muncă în echipă, creează un rezultat palpabil al activității lor (afișele electorale împânzesc facultatea în proximitatea dezbaterii). De asemenea, competiția între echipe s-a dovedit un bun stimul al implicării studenților.”

Lect. univ. dr. Claudia Doroholschi
Facultatea de Litere, Istorie și Teologie
Universitatea de Vest din Timișoara

„Pentru mine un moment căruia aș putea aproape să-i spun de «schimbare de paradigmă» a fost când am fost participant și apoi conducător al unor workshopuri de scriere creatoare. Sunt două principii pe care le înveți în primul workshop și care mi se par cruciale și pentru un profesor. Unul e «Show, don't tell», care s-ar traduce foarte liber cu «arată, nu explica». Asta înseamnă că dacă vrei să-i transmiți cititorului ceva (de exemplu, că un personaj e necinstit) funcționează mult mai bine dacă îi dai cititorului o experiență concretă (în cazul nostru, o scenă) din care va trage singur concluzia că personajul e necinstit, decât dacă îl informezi doar despre acest lucru. Asta se aplică și în clasă: dacă studenții descoperă singuri ceva printr-o experiență de învățare, atunci trăiesc cu adevărat ceea ce au învățat, într-un mod intens și imediat. Dacă îi informezi doar (fie și atunci când le dai sugestii despre ce ar putea face în mod practic), e mult mai dificil pentru ei să își reprezinte ceea ce le spui, iar gradul de participare și internalizare e mult mai mic. Al doilea principiu e «gândește-te la efect». Pentru un scriitor, ca și pentru un profesor, asta înseamnă să încerci să urmărești nu firul roșu pe care îl ai tu în minte și care poate să fie sau să nu fie perceput ca atare de cititori (sau studenți) – ci să încerci să urmărești efectul pe care ceea ce faci în text (sau în clasă) îl are asupra acestora. Pentru mine, asta înseamnă că atunci când îmi planific o oră de cele mai multe ori nu planific conținuturi, ci experiențe pentru studenți din care mă aștept ca ei să acumuleze anumite deprinderi sau să înțeleagă ceva (un concept, o metodă de analiză etc.). «Firul roșu» pe care încerc să-l urmăresc e al lucrurilor pe care aș dori să le fac să se întâmple gradat în mintea studenților, de la o activitate la alta.

Sunt multe consecințe practice care derivă din aceste principii. De exemplu, folosesc foarte multe activități în perechi sau în grup, în care dau studenților timp de gândire și descoperire. Pun multe întrebări și dau puține răspunsuri, încercând să-i ghidez pe studenți să ajungă singuri la răspunsuri valabile (și la metode de a găsi răspunsuri). Dacă pleci de la simplu la complex și de la ceea ce știi studenții la probleme mai complexe și mai dificil de rezolvat, le dai mai întâi oportunitatea să vadă că sunt buni și știi multe lucruri, că pot să găsească răspunsuri la întrebări (ceea ce e motivant); dar le arăți și că mai sunt multe lucruri de descoperit și de aflat și le dai instrumentele să o facă (ceea ce iarăși, zic eu, e motivant și îți creează atitudinea mentală de care ai nevoie ca să fii bun în orice disciplină).”

„Un MCC (moot court competition) reprezintă simularea unui proces dintr-un domeniu anume al dreptului. Scopul său este acela de a reduce diferențele dintre teorie și practică, oferind șansa studenților la Drept să acționeze ca reprezentanți ai unor părți fictive dintr-o cauză supusă judecății în fața unei instanțe fictive - un juriu din care fac parte profesori/profesorul cursului respectiv/un „complet” alcătuit din profesor și reprezentanți ai studenților, ocazia ca studenții să pregătească „dosarul” respectiv și să se comporte, astfel, ca niște adevărați avocați. MCC-urile sunt o activitate benefică pentru că ajută la îmbogățirea cunoștințelor juridice ale studenților implicați, precum și la pregătirea lor pentru ce înseamnă să te prezinți adecvat, și cu șanse de reușită, în fața instanței, cum să își folosească retorica, gestică, vorbitul în public, fără notițe, cum să își crească încrederea în ei înșiși și să își dezvolte o flexibilitate intelectuală. Aceste aptitudini sunt mai rar exersate la nivel universitar și consider că un proces simulat la o anumită materie - organizat o dată pe semestru/an, are menirea de a le antrena și de a pune studentul în poziția de a fi mai apropiat de cerințele unui viitor angajator sau ale unei viitoare profesii juridice.”

Lector univ. dr. Jucu Sebastian

Facultatea de Chimie, Biologie, Geografie

Universitatea de Vest din Timișoara

„Studiul geografiei contemporane în ansamblu, al geografiilor clasice și al noilor geografii este astăzi, mai mult decât oricând, strâns conectat la activitatea practică de teren. Fie că sunt studiate elementele, procesele și fenomenele particulare geografiei fizice sau cele specifice geografiei umane, economice, sociale, culturale sau politice, învățarea prin intermediul activităților didactice directe pe teren este fundamentală în contextul formării competențelor profesionale ale studenților. Prin urmare, observația directă, participativă, pe teren, prin inserția unor demersuri procedurale cantitative și calitative are rolul de a contribui în mod direct la asigurarea unei instruirii de calitate atunci când punem în discuție studiul elementelor, problemelor, proceselor și fenomenelor geografice. De exemplu, în contextul Geografiei așezărilor umane (anul II), ieșirile pe teren și observațiile directe, participative, desfășurate în cadrul așezărilor umane, în areale particulare diferitelor structuri și funcționalități urbane și rurale, observarea modurilor de viață și a sistemelor socio-economice, culturale și politice contribuie la formarea unui set complex și obiectiv de deprinderi, abilități și competențe care nu se pot concretiza decât prin astfel de abordări de instruire. Prin intermediul noilor tehnologii procedurale și metodologice, adesea informatizate, datele și informațiile culese de pe teren pot fi valorificate la standarde didactice și academice înalte asigurând astfel, nu numai o instruire de calitate dar și un set de competențe conforme cu solicitările actuale cu privire la formarea profesională și instruirea academică centrate în mod direct și obiectiv pe competențe.”

Lect. univ. dr. Monica Oprescu și Lect. univ. dr. Dana Crăciun

Departamentul de Pregătire a Personalului Didactic

Universitatea de Vest din Timișoara

Depășind cadrul strict al orelor de curs și al constrângerilor curriculare, metodele și modalitățile de motivare, implicare și responsabilizare a studenților cu privire la procesul de învățare se dovedesc a fi diverse, ingenioase și cu rezultate remarcabile. Prezentăm, în acest număr, exemplul „English plus Science”,

activitate a colegilor Monica Oprescu și Dana Crăciun, lectori univ. dr. în cadrul Departamentului pentru Pregătirea Personalului Didactic din Universitatea de Vest din Timișoara.

Școala de vară „English plus Science” este o activitate non-formală care se adresează elevilor și studenților, combinând limba engleză și științele exacte, propunând un proiect alternativ de formare pentru studenții din Universitatea de Vest din Timișoara interesați de profesia didactică. Activitatea promovează limba engleză și educația „prin și pentru” științe, punând totodată accent pe interacțiunile dintre mediul științific și cel cultural/artistic, pentru a le oferi participanților o perspectivă complexă și diversă asupra lumii.

Din perspectiva lingvistică, metodologia CLIL (Content and language Integrated Learning), promovată și încurajată la nivel european, presupune învățare integrată a limbii și a conținutului și a fost folosită pentru a desfășura activități în limba engleză pe teme ale științelor exacte. Din perspectiva științelor exacte activitatea s-a dorit a fi un mod creativ și incitant de prezentare a științelor, în general, și a fizicii, în special, pornind de la faptul că societatea modernă este bazată pe știință și tehnologie, iar inovația științifică, ca sursă a progresului, presupune creativitate, gândire divergentă și capacitatea de a realiza conexiuni diverse.

Din anul 2014 până în prezent s-au desfășurat 5 ediții ale școlii de vară, aceasta având loc în mod tradițional la finele lunii iulie, timp de o săptămână. În fiecare ediție au fost implicați aproximativ 10-15 studenți și 40 de elevi de gimnaziu din școlile timișorene, numărul studenților, dar și al elevilor crescând de la an la an. Activitățile din cadrul școlii au fost realizate cu ajutorul studenților/absolvenților ciclului de licență și master de la Facultatea de Fizică și Facultatea de Litere, din Universitatea de Vest din Timișoara, care urmează și Programul de formare psihopedagogică din cadrul DPPD. În fiecare an, aceștia au fost implicați atât în organizarea școlii de vară, cât și în mediatizarea ei, perioada fiind considerată una de învățare experiențială, pentru designul și implementarea unei activități non-formale. De remarcat că stimularea viitorilor profesori în vederea abordării metodelor didactice active, creative, bazate pe tehnologie și orientate spre elev a fost considerat unul dintre obiectivele principale ale activității.

Școala de vară „English plus Science” are un caracter interdisciplinar, organizatorii propunând elevilor participanți:

- workshopuri de știință și de comunicare creativă a mesajului științific (*Cercetătorul și activitatea sa, Povestea științei, Comunicare creativă utilizând TIC – benzi desenate, filme, panouri digitale*)
- workshopuri în limba engleză (*Science topics, Storytelling, Literature and Film*)
- Activități hands-on, desfășurate la Experimentarium TM
- workshopuri pe tema fotografiei, artă, literatură și film SF, muzică, teatru (începând cu ediția din 2016).

Ultima zi este în mod tradițional dedicată prezentării activității/proiectelor participanților, în spații neconvenționale. Tematica comună, abordată de-a lungul timpului a fost diversă, de la fenomene și modele fizice (2014) la literatură fantasy (2018), cu un puternic accent pe elementul cultural.

Așadar, școala de vară „English plus Science”, prin activitățile propuse, oferă o triplă perspectivă: de formare a studenților participanți printr-o și pentru o activitate non-formală, de promovare a unor abordări didactice inovatoare (CLIL, TIC) studenților/elevilor participanți, prin intermediul workshopurilor de limba engleză și științe și, nu în ultimul rând, de legătura între educație și cultură, prin workshopurile dedicate activităților culturale.

Interviu cu VLAD CHERECHEȘ , director al Departamentului pentru Managementul Calității, UVT

Tot începând cu acest număr, BCDA va avea o rubrică adresată interviuării unei persoane dedicate abordării centrate pe student în educația universitară. Începem acest demers prin a-l intervieva pe proaspătul nostru coleg la Universitatea de Vest din Timișoara (UVT), Drd. Vlad Cherecheș, până mai ieri reprezentant la nivel național al studenților și actualmente director al Departamentului pentru Managementul Calității din UVT.

1. OSUT, ANOSR, iar acum DMC. Ce te-a făcut să te întorci în UVT și să îți asumi această responsabilitate?

Universitatea de Vest din Timișoara e locul unde m-am dezvoltat cel mai mult, atât din punct de vedere personal, cât și profesional, și e instituția care mi-a intrat în suflet încă de la început, din primii ani de studenție. Pentru că există motive să te atașezi de această universitate: spiritul mișcării studențești de aici, deschiderea față de studenți și față de inovație, nonconformismul care caracterizează de multe ori activitatea acestei instituții, preocuparea constantă pentru reinventare și dezvoltare... Am investit foarte multă energie și pasiune aici în anii în care am activat în OSUT (Organizația Studenților din UVT) și m-am străduit permanent să contribui, prin activitatea mea, la dezvoltarea unei vieți studențești mai bune și mai de calitate, dar am și învățat extrem de multe și mi-am îmbogățit experiența de viață și profesională. Chiar dacă pentru o vreme am părăsit Timișoara și UVT, în perioada în care am locuit în București și am activat la nivel național ca președinte al Alianței Naționale a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR) și ca reprezentant al studenților în Consiliul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), o parte din mine a rămas cu gândul aici și simțeam că la un moment dat s-ar putea să mă întorc. Iar atunci când Alma Mater te cheamă înapoi, nu se refuză, nu? :) Mai ales că în perioada mea de pribegie prin capitală am avut ocazia să cunosc în detaliu și altă instituție de învățământ superior – Universitatea din București, unde am urmat un program de studii universitare de masterat și unde am avut ocazia să și reprezint studenții în Senatul universitar și în Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității pentru o scurtă perioadă de timp, astfel că am ajuns să apreciez și mai mult UVT. Plus că, prin activitatea mea de reprezentant al studenților la nivel național, din ANOSR, am luat contact cu majoritatea universităților din România și am putut foarte ușor să-mi dau seama că UVT se remarcă prin multe aspecte pozitive.

Astfel, după vreo 10 ani de activitate în domeniul politicilor educaționale (începând de când eram în liceu în Consiliul Elevilor și continuând cu mișcarea studențească), dintre care vreo 7 la nivel universitar, după aproape 6 ani de experiență în domeniul asigurării calității educației, dar toate din perspectiva de reprezentant al beneficiarilor direcți (elevi sau studenți), am considerat că poate fi o provocare importantă să îmi continui activitatea în aceste domenii, pe care am ajuns să le cunosc foarte bine și care au ajuns să mă pasioneze, dar dintr-o altă perspectivă, cea instituțională. Evident, este o responsabilitate

mare pentru mine ca la vârsta de 25 de ani să ocup o poziție de o asemenea importanță într-una dintre cele mai bune universități ale României, dar sunt entuziasmat să-mi valorific experiența aici și să contribuie la dezvoltarea acestei instituții, ținând cont de principiile în care am crezut și pe care le-am promovat și în mișcarea studentească. Sper să reușesc ca prin activitatea mea să am un impact semnificativ în activitatea universității.

2. Care crezi că sunt punctele forte ale universității noastre și ce crezi că putem îmbunătăți?

Hmmm... UVT are multe atuuri... Aș începe, evident, cu spiritul mișcării studentești de aici, poate cel mai frumos și dezvoltat din întreg peisajul universitar românesc. Deschiderea față de studenți și buna colaborare dintre conducerea universității și aceștia nu poate să ducă decât la dezvoltarea unui mediu de studiu foarte sănătos. Apoi putem menționa ambiția conducerii de a face din UVT o instituție unică în România, care se transferă în spiritul întregii comunități universitare. Viziunea deschisă și progresistă a managementului se reflectă în activitățile de zi cu zi ale universității și cu siguranță se răsfrânge și asupra calității actului educațional. Faptul că tot mai mulți tineri sunt promovați în poziții cheie din universitate aduce un mare plus ritmului și direcției de dezvoltare a instituției.

Evident, multe aspecte pot și trebuie să fie îmbunătățite și în activitatea UVT. Suntem departe de a fi o instituție perfectă. Chiar dacă la multe capitole stăm mai bine decât majoritatea universităților din România, întotdeauna există loc și de mai bine, și mă bucur să văd preocupări constante în acest sens în multe direcții. De la eficientizarea unor procese manageriale și administrative și până la îmbunătățiri de infrastructură, sunt multe lucruri ce pot fi făcute. Strict pe domeniul meu de activitate, mi-ar plăcea să dezvoltăm o cultură a calității în toate procesele de activitate din universitate, să îmbunătățim procesele de evaluare a studenților astfel încât să se bazeze efectiv pe evaluarea dobândirii rezultatelor învățării, să construim programele de studii bazându-ne pe aceste rezultate ale învățării, să implementăm un proces de învățământ cu adevărat centrat pe student, în care aceștia să fie conștienți și responsabili de propriul lor proces de învățare, să colectăm mai eficient feedback de la studenți, absolvenți și angajatori cu privire la programele de studii derulate de UVT și să implementăm în mod real acest feedback în activitățile viitoare ale universității.

3. Ce exemple de bune practici aduci cu tine din universitățile pe care le-ai vizitat? Ce te-a impresionat și crezi că am putea adopta cu succes?

Am multe idei în minte, unele care țin strict de activitatea departamentului de care sunt responsabil, altele care au legătură și cu alte procese din universitate, unele dintre acestea inspirate din ce se întâmplă și prin alte părți. Evident, fiecare idee trebuie adaptată specificului și contextului UVT. Mi-ar plăcea să avem procese de colectare a opiniilor studenților, absolvenților și angajatorilor periodice și eficiente, să dezvoltăm o cultură a comunicării între universitate și acești actori esențiali pentru funcționarea procesului de învățământ. Mi-ar plăcea să dezvoltăm activitatea de consiliere și orientarea în carieră a studenților mult mai mult, pentru a oferi un sprijin real acestora în proiectarea viitorului lor. Mi-ar plăcea și să dezvoltăm mai mult spiritul de

apartenență la comunitatea UVT pe care îl au studenții, să ne asigurăm că aceștia sunt cu adevărat mândri că fac parte din familia UVT. Pentru toate acestea e nevoie de acțiuni constante ale mai multor departamente din universitate, dar sunt convins că există deschiderea și dorința necesară din partea tuturor colegilor pentru a ajunge acolo unde ne propunem.

4. Care sunt planurile tale concrete în departamentul pe care îl conduci?

Îmi doresc ca evaluarea cadrelor didactice de către studenți să aibă un impact real în îmbunătățirea procesului educațional, îmi doresc să dezvoltăm acele instrumente de colectare a feedbackului de la studenți, absolvenți și angajatori, de care vorbeam și mai devreme, și apoi să utilizăm informațiile pe care le colectăm pentru a ne îmbunătăți activitatea diverselor procese din universitate, pentru că sunt convins că vom primi perspective foarte relevante, îmi doresc să eficientizăm activitatea comisiilor pentru managementul calității din fiecare facultate... Și idei ar mai fi multe, doar timp să fie pentru a fi toate implementate :). Desigur, mă bazez foarte mult pe deschiderea pentru colaborare a colegilor din facultăți ce au responsabilități în domeniul asigurării calității.

5. Cum vezi UVT peste 5 ani?

Sper ca în 5 ani UVT să diferențieze foarte clar de toate celelalte universități din România prin calitatea educației pe care o oferă, prin deschiderea și capacitatea de inovare de care dă dovadă, prin relația constructivă și productivă dintre studenți și cadre didactice și să fie un exemplu de bună practică pentru toate universitățile din România, dar și unul vizibil la nivel internațional. Sper ca fiecare student și absolvent să aibă o sumedenie de motive pentru care să spună că e mândru că face parte din marea familie UVT.

